

Förenkla byggreglernas energikrav

Nu är rätt tid att se över energikraven för byggnader. Dagens krav följs inte upp i tillståndsprocessen, mäts inte upp i efterhand, är inte teknikneutrala och har dålig koppling till hållbart byggande. Eftersom regeringen tillsatt en tvåmannagrupp för att förenkla byggreglerna och Boverket arbetar med föreskrifter är det rätt tid att både förbättra och förenkla. Med ett kompletterande krav på lågt värmeförlusttal skulle vi få hållbara hus med lågt energibehov oberoende av energislag.

Eje Sandberg, ordförande i Sveriges Centrum för Nollenergihus.

Dagens byggregler ställer krav på tillförd (köpt) årsenergi vilket beräknas med programvaror som ska hantera klimatfiler, solinstrålning, beteende, produktionssystem och byggnadens egenskaper. Det blir många osäkra indata, slarvfel och godtycke. I en beräkningstävling där 19 deltagare räknade på samma byggnad och med samma underlag blev standardavvikelsen för resultaten 32 % (källa Energi&Miljö nr 3-4 mars 2017).

Enligt BBR24 ska energiprestanda verifieras genom beräkning eller genom mätning i färdig byggnad. En fin tanke, men fungerar inte i praktiken. Granskning av beräkningarna är knappast görligt med de motiv vi redovisat ovan. Mätning sker först under andra driftåret, dvs långt efter det BN lämnat slutbesked och därmed släppt ärendet. Vill man ändå läsa av mätare ska mätvärden räknas om för normalt brukande och då saknas ofta mätare för att göra det (varmvatten, hushållsel, mm).

Ett annat problem med nuvarande regelverk är att en sämre byggnad med större värmeförluster kan byggas om en värmepump väljs. Enligt vår mening ska byggregler leda till ett lågt värmebehov oavsett valt energislag. Energislag ska väljas utifrån lokala förutsättningar och kostnad.

Sätt upp mål

Byggregler ska styra mot hållbar utveckling och vara:

- enkla och vägledande
- uppföljningsbara innan byggstart och enkla att verifiera
- teknikneutrala relativt olika energislag
- rättvisa och väldefinierade

Byggregler måste styra mot bra byggnader oavsett energikälla. Därför är det svårt med byggregler som blandar byggnadens egenskaper med tillförselsystemets i samma prestandatal.

Styr byggnaden med krav på värmeförlusttal!

Det finns en enkel och elegant lösning för att få byggnader med lågt energibehov, ett värmeförlusttal (VFT). VFT är den värmeeffekt per kvm som byggnaden behöver under årets kallaste dag. Detta är enkelt att beräkna och direkt kopplat till byggnad och dess isolering, täthet, samt ventilation. För beräkningar finns europeiska standarder. Inga nya indata krävs, bara en mindre del av det som ingår i en årsenergikalkyl. Kalkylen kan

2017-05-02

göras med ett excelark och visas i en gemensam mall så alla parter kan läsa, förstå och granska. Med ett värmeförlusttal på en skarp nivå säkras låga värmeförluster och därmed en låg belastning på försörjningssystemet oavsett om det är el- och fjärrvärme som väljs.

Ett styrande krav via ett värmeförlusttal blir enklare, tydligare och mer rättvist. Enbart delar byggherren har rådighet över ingår. Då kan Boverkets förslag med primärenergital utgöra ett bra komplement med syftet att dels använda el effektivt för fastighetens belysning och drift och dels så att och värmepumpar väljs istället för direktverkande el (om elbaserad värme). Krav på mätning av köpt energi och energideklarering är också viktiga komplement. De ger stöd för uppföljning så byggnaden fungerar som tänkt.

Läs mer om värmeförlusttalet i artikeln FAQ om VFT på www.nollhus.se.

Eje Sandberg, ordf. Sveriges Centrum för Nollenergihus.

Birgitta Govén, ordf. EnergiRådgivarna

Lotta Bångens, VD Energieffektiviseringsföretagen

Magnus Everitt, Installatörsföretagen

Britta Permats, VD Svensk Ventilation

Stefan Olsson, Energikontoren Sverige